

ct

Zona inundable

de
Marta Barceló

(fragmento en catalán)

OBRA PER A 6 INTÈRPRETS:

ACTRIU GRAN: Dona, 60-65 anys (interpreta també MAGDALENA).

ACTOR MADUR: Home, 40-55 anys (interpreta també MANU).

ACTRIU MADURA: Dona, 40-45 anys (interpreta també OLÍVIA).

XAVALIN: Home, 16 anys (interpreta també TONI).

ACTRIU COR: Dona, 30-50 anys (interpreta també LOCUTORA, ARXIVERA, GEÒLOGA).

ACTOR COR: Home, 30-50 anys (interpreta també LOCUTOR, PRESIDENT, BATLE, SEBASTIÀ).

Obra inspirada en les inundacions que varen succeir al poble de Sant Llorenç des Cardassar (Mallorca) el 9 d'octubre del 2018, i en les conseqüències que se'n varen derivar.

MAGDALENA

Quan va començar a ploure, jo era a ca nostra. De primeres, no en vaig fer gaire cas, però la pluja s'anava fent ben espessa, i quan me'n vaig adonar, ja m'entrava aigua marronosa per davall la porta. Vendrà la torrentada, vaig pensar. Jo n'havia viscut una l'any vuitanta-cinc, però no va ser tan grossa ni de molt com aquesta. Quan anava a obrir la porta del corral, on hi tenc els estris de neteja, la força de l'aigua va rompre el biuló i el travador de la porta, va entrar violentament i em va envestir l'ona, que em va llençar contra la paret. No vaig arribar a perdre el sentit, però em vaig quedar marejada del cop. Vaig veure que l'aigua ja m'arribava per devers mitja cuixa, i em vaig posar dreta a un racó de la cuina, ran de la finestra. Vaig veure caure la gelera, un rellotge de peu, el rentavaixelles, un aparador i fins i tot els fogons. En uns segons, l'aigua ja m'arribava a la cintura, i no feia senyals d'aturar, ans el contrari. Quan em va passar per davant la camilla, l'aigua ja m'arribava al pit, i així com vaig poder, m'hi vaig pujar, com qui puja a una barca. I...

ACTOR COR

Continuï.

MAGDALENA

Vaig llegir un dia que les paraules només són com un tel superficial d'unes aigües profundes. Això exactament és el que sent quan tract de fer entendre el que vaig viure aquella nit. No sé quantes vegades ho he explicat ja: als coneguts, a la policia, a la televisió, als diaris, a la psicòloga, al metge... i cap d'elles he pogut ni tan sols acostar-me al que... no sé com dir-ho. Ho veu? Les paraules no em basten. No em basten.

RÀDIO OFF

Aquestes eren les paraules que en el seu dia va pronunciar na Magdalena, una veïnada de Sant Llis que gairebé va perdre la vida en aquesta catàstrofe succeïda a aquest poble ja fa dos mesos. Avui, en directe des de la plaça de l'Ajuntament, assistirem a l'homenatge civil que l'Ajuntament de Sant Llis organitza per aquestes onze persones que varen perdre la vida en la pitjor tragèdia natural dels darrers anys a les Illes Balears.

(Algú apaga la ràdio.)

*EL CONTEXT***ACTRIU COR**

Sant Llis, un petit poble de dos mil habitants al nord de Mallorca.

ACTOR COR

Un poble amb els equipaments bàsics: escola, poliesportiu, centre de salut...

XAVALÍN

I un arxiu municipal situat al Jutjat de Pau.

ACTOR MADUR

El poble està constituït bàsicament per la conca d'un torrent, el torrent de les Dames, que presenta tres branques afluents principals.

ACTRIU MADURA

Tots tres passen pel poble; una d'elles passa directament pel carrer Major.

ACTOR COR

Per tant, parlam d'una zona inundable.

ACTRIU COR

'Inundable': Adjectiu. Subjecte a inundacions. Que es pot inundar.

ACTRIU MADURA

Fa uns anys, com que ja hi havia hagut inundacions, varen eixamplar el llit del torrent.

ACTOR COR

Queda inaugurada aquesta eixamplada. Podeu estar tranquils. Bla, bla, bla.

XAVALÍN

Les tres i devuit minuts de l'horabaixa del dia 14 d'octubre. Comença a brusquejar. Durant les primeres hores és una pluja lleugera, discreta, que de tan fina pareix que no vol fer nosa però a poc a poc va tornant espessa, insistent. L'Agència de Meteorologia Espanyola, l'AEMET, ha activat l'alerta groga des de les nou del dematí.

ACTRIU COR

'Alerta groga': No es detecta risc meteorològic per a la població en general, encara que potser sí per a alguna activitat concreta. Recomanació: estigui atent i mantengui's informat.

ACTRIU MADURA

En Manu i el seu peó, en Nick, adoben una paret del corral de la senyora Magdalena. En Manu mira cap al cel.

MANU

Senyora Magdalena, nosaltres partirem. Tanmateix, amb aquesta pluja, no podrem acabar avui. Nick, endu-te'n na Fortuna i me l'aparques on sempre, al carrer de l'estanc.

MAGDALENA

Però demà podreu acabar?

MANU

Sí, demà ja ho tendrem. Li vaig dir tres dies i seran quatre, però no comptava que plouria.

MAGDALENA

Què hi farem? Nick, agafa un poc de coca dolça, és feta d'avui.

MANU

Em mal viciarà l'al·lot.

MAGDALENA

Agafi'n vostè també si en vol.

MANU

Gràcies, jo he dinat fort.

MAGDALENA

Idò demà.

MANU

Això si en Nick no se l'acaba. Ara me'n vaig.

MAGDALENA

Té paraigües? En vol un?

MANU

No, gràcies. Vaig just aquí devora, a tallar-me els cabells a n'Olívia.

ACTOR COR

Quatre i mitja de l'horabaixa. El cel torna ben gris i es comencen a albirar alguns llamps, però l'AEMET es manté només amb l'alerta groga. Ells tampoc ho veuen venir.

ACTRIU COR

N'Olívia parla per telèfon amb el seu fill Toni.

OLÍVIA

Digues, Toni.

TONI

Olívia, ets a la perruqueria?

OLÍVIA

On vols que sigui?

TONI

Escolta, que som a Manacor amb en Kike i aquí s'ha posat a ploure.

OLÍVIA

Que ets on?

TONI

A Manacor.

OLÍVIA

Te n'has anat fins allà amb la moto?

TONI

Sí. Tu em pots venir a cercar?

OLÍVIA

No. Estic fent feina.

TONI

Ja ho sé, dic quan acabis.

OLÍVIA

Quan acabi pensava tirar-me damunt el sofà, ficar una pizza dins el forn i obrir una cervesa, no agafar el cotxe i conduir davall una pluja torrencial per anar a cercar el meu fill que no vol saber res de mi més que quan necessita un xofer.

TONI

Joder, sempre estàs de morros. Deixa-ho fer, ja veuré com arrib.

OLÍVIA

No pots quedar a dormir a can Kike?

TONI

És que avui vespre he quedat amb un amic a Sant Llis.

OLÍVIA

Amb quin amic?

TONI

Amb un. Bé, és igual. Ja arribaré com sigui.

OLÍVIA

No agafis la moto, m'has sentit? Toni!

(En Toni penja.)

OLÍVIA

(Al telèfon.) Toni! Toni! *(Penja.)* A la merda. *(Al client.)* Ara el senyoret vol que el vagi a cercar, i a mi no m'agrada gens conduir amb pluja.

ACTOR COR

N'Olivia i en Toni tenen alguns problemes en la seva relació.

OLÍVIA

No pots estar sense fer res! Si no vols estudiar més, no ho facis. Però hauràs de fer feina.

TONI

No trob res, què vols que hi faci?

OLÍVIA

Però n'has cercada?

TONI

Clar, què et penses?

OLÍVIA

EM pens que jo m'aixec a les vuit per anar a la perruqueria i tu dorms, i que quan jo me'n vaig a dormir tu no hi ets. No sé on vas, ni què fas, ni amb qui.

TONI

I per què t'hauria de contar la meva vida?

OLÍVIA

Perquè som ta mare?

TONI

I quan t'ha importat això?

OLÍVIA

Eh, eh. Atura, eh? Això no. Et penses que ha estat fàcil, tirar endavant tota sola amb un fill?

TONI

No m'haguessis tengut.

OLÍVIA

Jo no sabia que seria tan difícil. I no puc dir que ningú m'advertís, perquè tothom, absolutament tothom, començant per la meva mare i continuant per les meves millors amigues, les amigues de les meves amigues, les amigues de la meva mare, em varen dir que m'ho pensàs. Que estava sola, que si amb prou feines em podia mantenir a mi, com mantendria una criatura, que no tenia estudis, que vivia al dia, que ni sabia qui era el pare, que ho tenia tot en contra. Però jo... vaig pensar que si ho tirava endavant, si aconseguia ser la mare que jo hauria volgut tenir, almanco donaria un sentit a la

meva vida, que no havia fet més que anar a la deriva. I no, clar que no he pogut ser la mare que jo hauria volgut tenir, només som la mare que puc ser. I sí, honestament, algunes vegades me n'he penedit, d'haver-lo tengut, però moltes més vegades he pensat que ha estat l'única decisió bona de la meva vida. Bé, d'acord. L'única bona, tampoc. Però la millor, sí.

ACTOR COR

Cinc i quart de la tarda. Els carrers ja comencen a dur aigua. I allà, a la mar, es veu com un cap de fibló.

XAVALÍN

La senyora Magdalena parla amb la seva filla Catalina. Bé, amb el record de la seva filla Catalina.

MAGDALENA

(A una fotografia) El peó nou que ha agafat el picapedrer em recorda un poc a tu. És ben llépol. Mira com plou. Uns anys abans que tu naixessis va ploure així. Així, o per ventura més espès i tot. I va baixar la torrentada. Va baixar i va fer mal. Es varen anegar cases, se'n va dur cotxes i va morir una persona. Ja podria tornar a baixar, la torrentada, i arrossegar-me a la mar. Ja podria venir i dur-me amb tu d'una vegada, Catalina.

ACTRIU COR

Cinc i vint. La poca gent que es veu pel carrer no camina. Corren, calats fins al moll dels ossos. En Manu està assegut a la cadira giratòria de la perruqueria de n'Olívia, davant el mirall.

MANU

Cau fort, eh?

OLÍVIA

Sí. Perdoni un segon, faig una telefonada. Toni? Toni! Escolta. Cony de contestador! *(Espera.)* Toni, escolta'm bé, aquí ara plou a bots i barrals. T'ho repetesc: no agafis la moto, d'acord? Sobretot no agafis la moto. Faig un client que em queda i et venc a cercar. Queda't allà. Et cridaré en sortir d'aquí.

MANU

Vol que vingui demà?

OLÍVIA

No, és un moment. Curt dels costats i un poc més llarg d'aquí?

MANU

Sí.

OLÍVIA

No tardaré més de deu minuts.

MANU

Sembla que el seu xaval s'ha fet molt amic del meu, no?

OLÍVIA

Perdoni, de qui?

MANU

Bé, el meu. Vull dir del xaval que he agafat de peó, en Nick.

ACTRIU GRAN

En Nick és el fill que tota mare hauria volgut tenir.

XAVALÍN

Un jove magnètic.

ACTRIU COR

Carismàtic, noble, simpàtic, intel·ligent. Té devuit anys i ho té tot per triomfar en aquesta vida.

ACTOR COR

Cau bé a tothom perquè es veu tot d'una la bona pasta de què està fet.

ACTRIU GRAN

Sempre amb aquell somriure.

ACTOR COR

Sempre disposat a donar una mà.

MANU

A mem, Nick. Necessit un peó, el que tenia no em funciona, i m'han dit que cerques feina. Jo te'n puc donar, però abans t'he de dir quatre coses. Des dels catorze anys que faig feina i no he aturat mai. Tenc les mans més fortes que el ciment. Jo no estic per hòsties. Aquesta és una feina dura. I també perillosa. Per això, bajanades, les justes. Damunt els andamis, el cap a lloc, concentrat, d'acord? I no vull repetir les coses dues vegades. Si ho fas així, ens durem bé. I a la furgoneta se la tracta com si fos una princesa, que m'ha costat un ronyó i part de l'altre poder comprar-la. I té un nom: Fortuna. De Ford, Fortuna. Veurem si em dona sort. Veurem si ens dona sort a tots dos.

XAVALÍN

Na Fortuna és la joia de la corona d'en Manu. Una flamant furgoneta Ford Transit, nova de trinca, amb una capacitat de càrrega de gairebé 900 quilos. Llantes d'acer, línies ergodinàmiques. Matrícula 4544LGF.

ACTOR COR

LGF: La Gran Fortuna.

OLÍVIA

Qui diu que és, l'al·lot que ha agafat de peó?

MANU

El xaval de can Tomàs.

OLÍVIA

Aaah! En Colau?

MANU

Supòs que sí. En Nick.

OLÍVIA

Nom Nicolau, i sempre li havíem dit Colau.

MANU

Ara es fa dir Nick. Fa devers un mes que fa feina amb jo. Bon xaval. Feiner, complidor... i molt bon caràcter.

OLÍVIA

Amb en Toni jugaven junts de petits, però feia anys que no venia per Sant Llis.

MANU

Ara són molt amics.

OLÍVIA

No ho sabia. En Toni ja no em conta res.

TONI

No va ser amor a primera vista, perquè jo l'havia vist mil vegades. En Nick vivia a Barcelona, però venia cada estiu perquè son pare és de Sant Llis. Ens ajuntàvem tots i corríem pel llit del torrent, anàvem en bicicleta, jugàvem al parc... aquestes coses. Però no sé per què, la família d'en Nick va deixar de venir durant quatre o cinc anys. I finalment, aquest estiu, va tornar. Va tornar per quedar-s'hi. I quan el vaig veure, no sé, no ho sé explicar. Tot va ser res. Les discussions amb ma mare, els esforços per treure el curs, el mòbil. Tot era res. Res era important. Excepte ell. No podia deixar de pensar en ell. Jo pensava que no m'agradaven els *tios*, és que no m'agradaven, mai me n'havia agradat cap, però en Nick... en Nick sí.

OLÍVIA

En Toni ja no em conta res. No tenim res en comú. Fins no fa tant, encara, almanco li agradava que miràssim pel·lícules plegats. D'acció, de desastres, de zombis... a mi també m'agraden aquestes. Però ara, res. Ara res.

MANU

Quina edat té?

OLÍVIA

Setze.

MANU

És una edat complicada.

OLÍVIA

M'ho diu o m'ho conta? Ja ni tan sols me diu mamà: li ha pegat per dir-me pel nom.

MANU

Ja li espassarà.

OLÍVIA

No ho sé, ja fa més d'un any que ho fa. Al principi no li contestava, feia el sord, però ni així... Només aconseguia que em gastàs el nom. Olívia, Olívia, Olívia.

TONI

Nick, tens na Fortuna? Tu em pots venir a cercar a Manacor? N'Olívia passa de mi, i jo no vull quedar aquí. (...) *Joder*, idò res. (...) Però plou tant? (...) Sí, aquí plou, però normal. (...) Bé, ja miraré com puc arribar, a veure si en Kike s'*enrolla* i em duu.

OLÍVIA

Si no s'està quiet no puc tallar.

MANU

És que aquesta pluja... encara em tomarà la paret.

OLÍVIA

Quina paret?

MANU

Estic adobant una paret del corral de la senyora Magdalena, aquí devora. Li he dit que acabarem demà, però miri com cau... l'aigua no deixarà eixugar el ciment.

OLÍVIA

I com va amb la senyora Magdalena?

MANU

Bé, nosaltres anam fent i ella no s'hi fica gaire, com si no li importàs. Ja m'està bé, eh? Que n'hi ha que no et deixen viure. Que si posa un ciment més clar, que si posa una vorera rematada, que si separa més les pedres. Ella, gens. Ja m'aniria bé que tots fossin iguals. Vostè la coneix molt?

OLÍVIA

No. Ve tres o quatre vegades a l'any que li arregli els cabells, però no parla gaire. D'ençà que va morir na Catalina, la seva filla, fa uns tres anys, no ha aixecat el cap. Li varen donar una baixa per depressió i quan se li va acabar, es va jubilar.

MANU

Què feia abans?

OLÍVIA

Crec que havia estat arxivera, no ho sé molt bé.

MANU

I la filla quants d'anys tenia?

OLÍVIA

Trenta-i-pocs.